

Minister Zdrowia

Warszawa, 10 lutego 2022

ZPŚ.050.50.2022.JK

Pan
prof. Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senator Agnieszkę Gorgon-Komor podczas 35. posiedzenia Senatu RP w dniu 12 stycznia 2022 r. w sprawie podjęcia pilnych i skutecznych działań zapobiegających dalszym atakom przeciwników szczepień, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji w sprawie.

Każde działanie o charakterze czynu karalnego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, powinno być zgłoszone do miejscowych lokalnie właściwych organów ścigania. Natomiast w obowiązującym stanie prawnym ochronę prawną pracownikom podmiotów leczniczych gwarantuje ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 2069 z późn. zm.) – dalej jako: „ustawa o zwalczaniu chorób zakaźnych”, która w art. 48 przewiduje, że ochrona prawna przysługuje pracownikom podmiotów leczniczych oraz innym osobom podejmującym na zasadach określonych w niniejszej ustawie działania w celu zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń u ludzi. Przez ochronę prawną, o której mowa w art. 48 ustawie o zwalczaniu chorób zakaźnych, należy rozumieć ochronę przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych w Kodeksie Karnym. Przeprowadzanie wobec funkcjonariuszy publicznych oraz osób o zrównanym statusie wiążą się z zaostrzoną odpowiedzialnością karną wobec sprawców. Przez zrównanie ochrony prawnokarnej z funkcjonariuszami publicznymi osoby wymienione w art. 48 nie zyskują miana funkcjonariuszy publicznej, a jedynie na zasadzie przepisu szczególnego otrzymują

równą im ochronę. W ten sposób przepis zapewnia bardziej komfortowe warunki pracy przy walce z epidemią, gwarantując dodatkową ochronę przed agresją ze strony pacjentów i osób postronnych.

Zgodnie z art. 49a ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, kto narusza nietykalność cielesną osoby przeprowadzającej badanie kwalifikacyjne lub szczepienie ochronne przeciwko COVID-19 lub osoby pomagającej w przeprowadzeniu badania lub szczepienia, której nie przysługuje ochrona prawna należna funkcjonariuszowi publicznemu, podczas lub w związku z przeprowadzaniem badaniem lub szczepieniem, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Regulacje w tym zakresie przewiduje również art. 15a ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r. poz. 711 z późn. zm.), który stanowi, iż osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych poza zakładem leczniczym korzysta z ochrony prawnej przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2021 r. poz. 2345 z późn. zm.) dla funkcjonariuszy publicznych. Przepis powyższy został wprowadzony do porządku prawnego na mocy art. 31 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1050). W piśmiennictwie zauważa się, że przepisami, które muszą być zastosowane w przypadku wskazanym w art. 15a u.d.l., są art. 222 KK, art. 223 KK oraz art. 226 KK. Chodzi tu o przypadki naruszenia nietykalności cielesnej, czynnej napaści i znieważenia osoby wykonującej zawód medyczny, udzielającej świadczeń zdrowotnych poza zakładem leczniczym podczas lub w związku z pełnieniem przez tę osobę obowiązków służbowych, a także wtedy, gdy bezprawny zamach na nią został podjęty z powodu wykonywanego przez nią zawodu lub zajmowanego stanowiska. Do ochrony prawnej wskazanej w komentowanym przepisie predestynowane są te osoby, które udzielają aktywnie świadczeń zdrowotnych poza miejscem, w którym zlokalizowany jest zakład leczniczy.

Należy podkreślić, że poza wyżej wymienionym przepisem art. 15a u.d.l. prawnokarną ochronę pracowników medycznych ustanawiają również przepisy ustaw regulujących zasady ich wykonywania. I tak ochrona prawna przyznawana jest:

1) lekarzowi w sytuacjach, które wymienia art. 44 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry (Dz. U. z 2021 r. poz. 790 z późn. zm.), który:
- wykonuje czynności w ramach świadczeń pomocy doraźnej lub w przypadku, o którym mowa w art. 30,

- wykonuje zawód w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, który zawarł umowę o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w związku z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w tym podmiocie;

przysługuje ochrona prawna należna funkcjonariuszowi publicznemu.

2) pielęgniarce i położnej na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 479 z późn.zm.), zgodnie z którym pielęgniarka i położna podczas i w związku z wykonywaniem czynności polegających na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1-5 (rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych pacjenta, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, samodzielne udzielanie w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych oraz medycznych czynności ratunkowych, realizacja zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji i art. 5 ust. 1 pkt 1-9, korzystają z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 roku – kodeks karny;

3) ratownikowi medycznemu w myśl art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2021 r. poz. 2053 z późn. zm.), zgodnie z którym, osoba udzielająca pierwszej pomocy albo kwalifikowanej pierwszej pomocy, osoba wchodząca w skład zespołu ratownictwa medycznego, osoba udzielająca świadczeń zdrowotnych w szpitalnym oddziale ratunkowym, dyspozytor medyczny podczas wykonywania swoich zadań, wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego wykonujący zadania, o których mowa w art. 29 ust. 5, oraz krajowy koordynator ratownictwa medycznego wykonujący zadania, o których mowa w art. 20a ust. 3, korzystają z ochrony przewidzianej w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. dla funkcjonariuszy publicznych.

Istotne w tym względzie są unormowania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 16 grudnia 2019 r. w sprawie medycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego, podzielone na:

1) medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane samodzielnie przez ratownika medycznego,

2) medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego na zlecenie lekarza,

3) świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane samodzielnie przez ratownika medycznego, jak również

4) świadczenia inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego na zlecenie lekarza, do których zalicza się np. asystowanie przy drobnych zabiegach chirurgicznych.

Z poważaniem
z upoważnienia Ministra Zdrowia

Waldemar Kraska

Sekretarz Stanu

/dokument podpisany elektronicznie/